

IZNOVA O STAROM PROBLEMU – OPSTANAK ŠKOLE U RAVNIKU

Svaka razvijena država ulaže u obrazovanje, znači u školovanje, svjesna da time ulaže u svoju budućnost, za svoje bolje sutra. Nažalost, stvari nisu nimalo dobre u našoj zemlji. Svjedoci smo sniženja plaća, mirovina, socijalnih primanja pa i nemilosrdnog ukidanja škola.

Početak je školske godine, a vijesti nisu nimalo dobre. Kako već znamo, opet je stigao prijedlog da se škola u Ravniku ukine. Prošle se godine ta škola suočila s istim problemom. Tada su roditelji zajedno sa Zajedništvom Hrvata u Rumunjskoj poduzeli sve mjere i uspjeli spasiti školu. Profesor Radan je poslao tadašnjoj ministrici obrazovanja Ecaterini Andronescu pismo o opasnosti koji prijeti našoj zajednici ako se škola ukine. Ministrica je odgovorila kako lokalna administracija može odlučiti da li će škola ostati ili ne. Nećemo nabrajati sve prošlogodišnje „borbe“ s inspektoratom i mjesnim vijećnicima, odnosno administracijom, ali moramo podsjetiti sve odlučujuće čimbenike **da je škola najbolja investicija za budućnost.**

Ravnička Škola

Znanstvenici, liječnici, profesori, inženjeri, svi su oni pohađali škole. Da bi postali dobri u svojim profesijama, zanimanjima trebali su pohađati osnovnu, srednju školu pa

fakultete. Za našu malu zajednicu, iz koje svake godine naši mještani odlaze u zapadne zemlje na rad, škole su iznimno važne. Djeca ostaju u njima i mjesto ima budućnost. To bi trebali shvatiti svi oni koji odlučuju o opstanku škole. Znači, **problem škole staviti na prvu točku dnevnoga reda** a ne pod razno, kao što se dogodilo prošle godine.

Trebaju nam dobre odluke, pozitivne. Ionako naša sela tresu raznorazni skandali, i društveni i moralni. Narod nije masa kojom se može manipularati, to se najbolje vidjelo u Lupaku. **VOX POPULI, VOX DEI** kaže stara latinska poslovice. Što znači, glas naroda, glas bogova. A narod u Ravniku se odavno izjasnio za to da ima školu u svojem mjestu, znači i razrede od V. do VIII.

Početak školske godine kucnuo je na vratima. Nadamo se da će zvončić veselo zvoniti i dalje i pozivati u školu i djecu iz Ravnika.

Maria Lațchici

Foto: L. Radan

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Slobodan GERA

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Slobodan GHERA

Redactori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA; Slavica MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

INTERVJU S KNEZOM...

str. 3
pag. 3

FESTIVAL LA ...

str. 5
pag. 5

PONOVO O PUTU ...

str. 9
pag. 9

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XIV
Broj: 65
kolovoz 2010.
Anul: XIV
Nr. 65
august 2010

PROSLAVU VESELJA U KARAŠEVU ZA VELIKU GOSPU, OBILJEŽILO JE NADMETANJE DVIJU MUZIČKIH FORMACIJA

Foto: L. Radan

nastavak na 2 str.

nastavak sa 1 str.

Kirvajsko slavlje jedno je od najočekivanijih veselja u našim karaševskim selima.

Počevši s Ravnikom s krajem lipnja mjeseca, kirvajsko se veselje nastavlja u Nermiđu (u srpnju) i Karaševu (u kolovozu), da bi u rujnu mjesecu, na kraju svakoga tjedna, slavili: Jabalče, Klokotič, Vodnik i Lupac. U svim tim selima, već šest godina unazad, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj redovito je iz vlastitog budžeta finansiralo muziku putem lokalnih muzičkih formacija.

Zašto?!

U svom programu ZHR nastoji očuvati našu kulturnu baštinu (onoliko, koliko smo naslijedili od naših

tale. Zbog toga se ono naše izvorno čuje sve manje i manje... Al' se ipak čuje!

Zbog čega su na kirvaju u Karaševu nastupale istodobno dvije formacije na različitim scenama?

Poslije nekoliko tjedna nakon što ZHR „pogađa“ muziku za kirvaj (Žičku iz Nermiđa) te je najavljuje Karaševcima, grupa od sedamnaest mladih Karaševaka, očito nezadovoljna radi „slabog odabira“ ili drugih razloga, upućuje molbu općini i mjesnome vijeću Karaševo za novčanu potporu kako bi omogućili u istom kirvajskom danu nastup Vere Matović,

veseljaka s „rafiniranim“ muzičkim ukusima nije zatražila od predsjednika ZHR, u trenutku kad je doznala tko će svirati na kirvaju, neko drugo zajedničko rješenje, nego je čekala sve do zadnjih dana da najavi svoj bolji muzički prijedlog?

Kako bi se našao odgovor tim pitanjima, ali i mnogim drugim sličnim problemima, općina Karaševo saziva sjednicu dva dana prije kirvaja, kojoj prisustvuju članovi ZHR-a, grupa mještana i tih mladih. Knez, Petar Bogdan, upozorava da ukoliko se grupe ne slože o načinu nastupa njihovih formacija, bit će prisiljen usvojiti jedan prijedlog kakvog on smatra adekvatnim, a to je: dok jedni sviraju (određeno vrijeme), drugi će pauzirati, ili će jedni svirati u prvoj noći, a drugi tek u slijedećoj. S jednim prijedlogom došao je i zastupnik Milja Radan koji preporučuje da folk zvijezda održi jedan koncert od dva sata za vrijeme interetničkog festivala. Prijedlog nije usvojen. Zanimljivo je da za vrijeme sjednice grupa mladih ništa konkretno ne predlaže, ali na kirvajskom danu dobiva podršku općine: mjesto ispred zgrade općine za svoje svirače i struju za pojačala. Sjednica završava bez ikakvog zaključka. Ostaje da knez sam odluči redoslijed događaja. I odlučio je... Prvi dan će svirati muzika iz Beograda, a drugi dan unajmljena muzika iz Nermiđa! Kako je knez tako „nepistrano“

odlučio raspored za svirače – teško je naganjati. Činjenica je da, nakon što sazna je o pravnim zakonskim rješenjima koje Zajedništvo odmah poduzima, knez mijenja nalog i dopušta svima pravo da sviraju kako god pože. I evo nas na samom kirvaju. Orkestar sa scene Zajedništva prvi je zasvirao, ali se nije ni „zagrijao“ kako treba jer su i gosti iz Beograda zasvirali... Onda je bend Todora M. (Žičke) zašutio, kako bi naši gosti neometano nastavili. I to punih sat i pol! Nada je bila da će i beograđani postupiti na sličan način. Ali nisu! Nisu prestali ni jedne minute sve do kasno u noć. I tako je stiglo Karaševo, imati dvije muzike...

Kome je sve to trebalo?

Nikome! Možda jedina korist od svega ovoga jest da će se ovaj kirvaj više spominjati od nekih drugih „običnih“.

Uredništvo

starih) i naš karaševski identitet. Naše tradicije polako umiru i običaji nam se gube. Ona naša izvorna karaševska muzika, koju su naši stari svirači znali tako slatko odsvirati, skoro da se ne čuje više na nijednom pučkom veselju. „Novokomponovani“ muzički žanrovi su je bez milosti otrgnuli od naših ušiju. Na vidiku je realna opasnost da naša stara muzika opstane jedino u našim sjećanjima. Nažalost, ni ovo s plaćanjem muzike nije toliko efikasno koliko se želi. ZHR sklapa ugovore isključivo s lokalnim muzičkim formacijama u nadi da će na sceni, naši mladi svirači oživjeti, barem za trenutak, duh veselja naših djedova. Međutim, te naše formacije, u novije vrijeme, bez izuzetaka, svoje redove popunjavaju sviračima i pjevačima iz susjedne Srbije. A kad se zasnova postaje jasno da će srpske pjesme količinski nadmašiti sve os-

poznate folk zvijezde Srbije i svog benda. Načelnik općine Karaševo ne prihvata prijedlog za finansiranje i, budući da je već postojala plaćena muzika za kirvaj, savjetuje grupu neka idu na razgovor kod predsjednika ZHR-a, Milje Radana, ne bi se nekako složili u ime općeg veselja Karaševaka. Međutim, na razgovor nitko ne dolazi, a debelu novčanu svotu od 4000 eura (kako glasnine kruže) potrebnih za svirače iz Beograda, mlada grupa počinje skupljati iz sela, od vrata do vrata. Ali se sada stvara konfuzija među žiteljima Karaševa i više od polovice odbijaju platiti, znajući da imaju muziku plaćenu od Zajedništva. Konfuzija obuhvaća i predstavnike ZHR-a, jer su svi detalji oko nastupa muzike na svojoj sceni bili već najavljeni i sređeni. Gdje, kako i kada će nastupati ona druga muzika? Zašto grupa mladih

SCRISOARE ADRESATĂ REDACȚIEI DE CĂTRE PAROHUL DIN LUPAC, MARIAN TINCUL

Către

Hrvatska Grancica

Domnule redactor șef

Subsemnatul Tincul Marian paroh la Parohia Lupac, doresc să fac câteva precizări la acuzațiile aduse de dl. prof. dep. Mihai Radan, președintele Uniunii Croaților din România cu privire la persoana mea în cadrul ședinței Consiliului Județean Caraș-Severin din data de 29 iulie 2010, cu ocazia propunerii dl. președinte dr. ing. Sorin Frunzăverde de a fi ales „Cetățean de onoare al Județului Caraș-Severin”

Aceste acuzații aduse în opinia dl. prof. dep. Mihai Radan, președintele Uniunii Croaților din România ar consta în faptul că ;

1. Am fost informatorul securității
2. M-am ascuns în timpul revoluției din 1989 timp de trei săptămâni la sălaș și nu am făcut slujbe
3. Fac propagandă împotriva învățării limbii materne în școli și nu sunt iubit de comunitate, etc

La toate aceste acuzații doresc să arăt că acestea nu sunt adevărate.

Sunt dispus oricând și la orice oră să am o confruntare directă în public în care eu să probez nevinovăția, iar d-lui să probeze vinovăția

Această invitație i-a fost făcută și de Radio Reșița în data de 11.08.2010, în cadrul emisiunii de la ora 23. Din păcate dl. prof. dep. Mihai Radan nu a dat curs invitației invocând că este obosit.

Atitudinea dl. prof. Mihai Radan nu este una întâmplătoare toată viața a făcut acest lucru și anume s-a certat cu toți și a acuzat pe toți spun acest lucru deoarece am crescut și copilarit în aceeași localitate (Carașova), pe deasupra am fost și vecini în rest,

Iartă-l Doamne că nu ști ce face

Fie lădat Domul. Amin

Data.....

Tincul Marian
Paroh la Parohia Lupac

Răspunsul dl. prof. dep. Mihai Radan la scrisoarea deschisă a parohului din Lupac, Tincul Marian:

- Regret că nu mai știți să scrieți în limba maternă.
- Numai atâtea argumente aveți??!

M. Radan

Scoala de Soferi

Instructor auto: Ifca Gheorghe Danut

Categoriile: A, B, BE, C, CE, D, DE.

Pentru inscrieri sau informatii tel.

0723 381 799

0752 889 988

Sala de legislatie

Auto pentru pregatirea practica

nastavak sa 9 str.

narod je bio sklon vjerovati da je konačno došao red i popravljanju karaševskog puta. Međutim, radovi su zaustavljeni neposredno nakon izbora, ili nakon što je bilo zatrpano nekoliko povećih rupa.

Izbori za Rumunjski parlament održani su pola godine kasnije, 30. studenog 2008. godine. Predsjednik županijskog vijeća predstavlja u Karaševu, u sklopu elektoralne kampanje, dvojicu PDL-ovih kandidata, jednog za senatora, drugog za deputata. I opet dodiruje problem puta Karaševo – Kantar. Ovaj put gosp. Frunzäverde naglašava kako zna da ima jedan „dug“ prema Karaševcima, a to je već famozni put Karaševo – Kantar, no teški strojevi koji su tih dana bili prebačeni u Karaševo bi trebali uvjeriti i najveće karaševske pesimiste da će ovoga puta ipak biti provedeno u djelo davno zadano obećanje predsjednika karaš-severinskog vijeća.

Nalazimo se u 2010. godini, rupe na asfaltiranoj dionici otežavaju vožnju i uništavaju automobile, a potpuno uništena i neasfaltirana dionica županijske ceste Karaševo – Kantar i dalje čeka intervenciju teških strojeva. Nije da se ništa nije poduzelo od kraja 2008. godine, odnosno od zadnjeg službenog dolaska gosp. Frunzäverdea u Karaševo. Dakako, na papiru. Za vrijeme susreta sa sedmočlanom delegacijom ZHR-a iz lipnja 2009. godine, predsjednik županije je usmeno potvrdio da će u potpunosti podržati realizaciju ekonomskih, društvenih i socijalnih prioriteta hrvatske zajednice iz županije Karaš-Severin. Što se tiče ceste Karaševo-Kantar, predsjednik je županije bio veoma lapidaran u

Teško prohodni put...

Foto: L. Radan

okviru sastanka: izrada projekta će se realizirati tijekom godine, a radovi će započeti početkom sljedeće godine. Samo nekoliko dana nakon tog sastanka u Karaševo dolazi gosp. Valentin Rusu, zastupnik PDL-a u Rumunjskom parlamentu. Prilikom obraćanja stanovnicima Karaševa okupljenim u središtu sela nakon završetka nedjeljne Svete mise, ovaj samoproglašeni prijatelj Karaševaca informira mještane da će u veoma kratkom vremenskom roku započeti popravak karaševskog ulaznog puta, najprije jednom „plombom“, a zatim će se staviti i „tratament termic“. Neznajući točno zadnji datum kojega je gosp. Frunzäverde odredio za rehabilitaciju ceste „Karaševo – Kantar“ (početak sljedeće godine), gosp. Rusu je opovrgnuo predsjednika karaš-severinskog županijskog vijeća, pomaknuvši datum početka radova: „...hoću vam reći da će

također u sljedećem tjednu, najkasnije za dva tjedna, Udruga za puteve intervenirati da popravi taj put“ (Karaševo-Kantar). Nakon što se izjasnio o problematiki karaševskog puta i stupnju brzine njegova popravka, zastupnik Rusu je još držao obećati kako će periodično dolaziti u Karaševo, s ciljem pronalaska poteškoća s kojima se suočavaju mještani i općina. Međutim, Udruga za puteve nije ni do danas intervenirala da popravi taj put, isto kao što se ni gosp. Rusu nije pojavio u Karaševu u zadnjoj godini dana,

Zadnji u nizu onih koji su sa stepenica općine probudili Karaševcima nade u popravak puta bio je Đuređ Kurjak, poznatiji kao „Đusi“. Obrativši se Karaševcima u vezi jedne problematike koja ne pravi objekt ovoga članka, Đusi je usput dotaknuo i problem puta, precizirajući tek da će ga PDL napraviti, a ne ZHR, no samo u slučaju u kojemu bi put bio nekada doista napravljen. Oprezniji, dakle, od Frunzäverdea i Rusua, Đusi nije naveo i datum početka radova.

P.S. Kada je na zadnoj sjednici karaševskog općinskog vijeća jedan PDL-ovski vijećnik upozorio načelnika Petra Bogdana da ne može bilo tko uzeti mikrofon i govoriti narodu sa stepenica karaševske općine, ja sam odmah pomislio da karaševski mjesni izabranik već taksira Đusija zbog toga što je neovlašteno angažirao PDL i govorio u ime te stranke. Samo nekoliko trenutaka kasnije, međutim, doznao sam da se naš mjesni izabranik odnosio na prof. Radana, zastupnika hrvatske zajednice u Rumunjskom parlamentu.

Ivan Dobra

Put Kajić-Kantar

Foto: L. Radan

INTERVJU S NAČELNIKOM OPĆINE IZ KARAŠEVA

Znamo da predstavnik ZHR-a, prof. Milja Radan, javno je i usmeno ispred općine, pet tjedna prije kirvaja, najavio plaćanje muzike, kao što to već radi 5-6 godina uzastupno, radi očuvanja Karaševske tradicije i izlazak u susret mještana kako ne bi skupljali novac od vrata do vrata, uputivši poziv svim zainteresiranim da dođu na razgovor oko „pogađanja“ neke muzičke formacije. Kako se ipak stiglo da na kraju imamo dvije muzičke formacije?

Točno, nakon što je prof. M. Radan najavio pred općinom plaćanje muzike za kirvaj, ubrzo zatim dolazi jedna grupa od 17 mladih, koji su navodno htjeli neku drugu muzičku formaciju, nakon što su pročuli da će svirati formacija Milana Todora (Žičke). Vjerojatno nezadovoljni ili u želji za nečim spektakularnijem, odlučili su dovesti Veru Matović, uputivši molbu mjesnom vijeću negdje između 17. i 20.07.2010. O tome diskutiralo se već na sljedećem sastanku mjesnog vijeća 30.07. Na tom sastanku vijećnici, kako nije bilo i drugih molbi za organiziranje kirvaja, došli su s inicijativom da početkom mjeseca kolovoza, odrede kroz odluku od „consiliju“ kako će se organizirati kirvaj. A poslije što je bilo - znate. Stiglo se da budu dvije muzike, tako sam ja odredio. Pokušao sam kroz dispoziciju, imajući u vidu da nisam imao vremena napasti tu njihovu odluku, i u stvari ta njihova odluka neznam kako je bila „fundamentirana“, jer to nije moj posao. Mislim ipak da knez je imao tu ulogu da organizira slavlje na temelju članka 63. Nažalost moja dispozicija, koja je već bila data, napadnuta, koliko od strane Zajedništva, toliko i od strane mjesnog vijeća - od vijećnika koji su došli inicijativom da svira ova druga muzika.

Kao što se vidi iz razgovora čini se da ste ipak imali neko saznanje o toj molbi mladih o kojoj niste ništa spomenuli kao dopredsjednik ZHR-a, o kojoj se javno saznalo tek malo prije samog kirvaja, oko dovođenja Vere Matović iz Srbije. Imate li možda informaciju da li su ti mladi skupili potrebnu svotu novca od mještana iz sela, od onih koji su im dali, ili ste na kraju morali i vi dati iz lokalnog budžeta ostatak novaca?

Uglavnom, da, uglavnom

skupili su sav novac. Za muziku nismo platili ništa. Oko organiziranja kirvaja dali smo jednu malu svotu novca, to što se sakupilo i još nešto što se sakupilo oko, dakle nismo.

I ako je prof. Radan uputio poziv na suradnju, poziv je bio odbijen. Zna li možda zašto i koji je razlog tome?

Neznam vam reći. Na sastanku 30. srpnja, to je zapisano u zapisniku, prof. Radan kaže da ukoliko mladi dođu s drugom muzikom, Zajedništvo će odustati od toga i na temelju te osnove, oni su inzistirali i mislili da će se Zajedništvo povući

(kako je bilo i sad dvije godine u nazad), kad je bila isto srpska muzika – Smederevac. Tako je muzika već bila kontaktirana a kasnije i dovedena, a ostalo kako je bilo svi već znate.

Postoji li neka razlika između ova dva benda?

Pa mogu vam reći to, da ja osobno vidim razliku u kvaliteti, ali razlika je stvarno mala. Bio sam navečer prisutan, pa vam mogu reći i to da su formacije u jednom trenutku svirale isto kolo. Obje formacije aksiraju se na srpski folklor i ovaj što je kod nas tražen. Slušal sam kako svire i svi igraju isto, jedni đipaju, drugi igraju mirno. Mislim da ne bi bila u tome baš nikakva razlika i mislim da ova situacija da ne bila, narod bi se veselio i ovom i onom muzikom. Sve isto. No budući da se stvorio ovaj nesporezum, svaki je otišao na onu muziku gdje mu više odgovaralo. Dio mladi na onu muziku, dok ljudi s obiteljima i svojom djecom igrali su danac. Na istom kolu moglo se plesati i kolo i danac, pa je svaki išao tamo gdje se osjećao dobro.

Što će te poduzeti za ubuduće, da se ne događaju ovakve nezgodne situacije, jer je većina ljudi

zgrožena s ovogodišnjom kirvajskom predstavom?

Planiram da se ubuduće ovakve stvari ne događaju, i tu bi knez mogao imati dosta veliku ulogu. Tu sigurno knez treba da nađe suradnju, treba da nađe slogu s narodom. Jer kad ne sloga, svaki put moguće je da se nađe neki, koji vidi na svoj način pravdu u odnosu na nekog drugog. S toga, ja mislim da kada iz vremena krenemo da spremamo kirvaj, moramo da stvarno konzultiramo narod, ali ne ovako kako se do sada konzultiralo, pa tek onda možemo uistinu izaći u susret djeci. Pa predlažem kako sam predložio i prošle godine i predprošle kada je pjevao Smederevac, i tada bilo je nešto sličnih situacija oko muzike, ali je onda srećom Zajedništvo odustalo i popustilo, pa veselje je bilo ugodno i lijepo. Dakle, općina, mjesno vijeće i Zajedništvo, mogli bi tu dati svaki svoj udio. Ja kao dopredsjednik Zajedništva sam rekao da Zajedništvo, npr. moglo bi za ova glavna mjesta kako je naprimjer Karaševo, Lupak, odrediti jednu svotu novca malko po veliku, budući da ovdje dolaze iz svih seli. Ako se zajedno potrudimo tada, svakako bi nam bilo ugodnije. Kad su bile stavljenе žalbe protiv odluke vijeća i moje dispozicije reklo se tamo da formacija plaćena od Zajedništva, svirat će samo autentičan folklor, ukoliko ova druga formacija sviri srpski. Vidjeli smo u stvari da muzika je bila ista.

Na kraju kako Vi vidite kirvajsko slavlje, koje je više manje proteklo bez nekih velikih (ne)reda, osim što su nekolicina nezadovoljnih, pokušali upasti na silu u sjedište ZHR-a i zastupnički kabinet, poslje ponoći, agresirati zastupnika Hrvatske manjine, pokušavajući prebaciti svu odgovornost na ZHR, da je pokvario kirvajsko veselje?

Kirvaj je protekao bez nekih velikih nereda, ali je ostavio gorak, jako gorak okus i loš dojam na naš narod. Bio sam jako iznenađen, svugdje gdje sam otišao, sutra i prekосуtra, kod prefektore, svi su me pitali što se to događa u Karaševu, jer smo na svim televizijskim postajama.

Slobodan Ghera

NAŠI BLAGDANI: MALA I VELIKA GOSPA

Marija je prošla sve faze zdrave ženske osobe: djevojka, zaručnica, majka, udovica. Možda joj je najveća patnja bila što je pokopala svoga muža, pa onda i svoga Sina. I ostala sama. A ona bi radije da je ona umrla. Ne, nego kako Bog hoće!

Sve što obavlja jedna seoska djevojka, zatim majka, u rukama, u kući, u dvorištu, na njivi, u ogradbi s domaćom živinom, to čini i Marija u Nazaretu. Uredno, razborito, marljivo. Uvijek ljeti misli i na zimu, a zimi i na ljeto. I u hrani, i u odjeći, i u obući. Misli i na Josipa, i na Sina Isusa. Najmanje na sebe samu. Posebno misli na druge siromahe, iako je ta Sveta obitelj bila među siromašnijima i u Nazaretu, i u Galileji. U taj rad ulazi i odgoj Isusov. Briga i čuvanje, zdrav razvoj, polazak u sinagogu, čitanje

Pogled iz kuta

Biblije, jer je svjesna da je Bog dijete posebno njoj povjerio... Svake subote pohađa sinagogu. Sluša što predstojnici govore, kako tumače da će doći Mesija preko Djevice. Ona šuti. Nikada nijedne Božje zapovijedi nije prestupila. Vjerna u svemu, kako je obećala arkanđelu. Umalo nije doživjela i srčani i moždani udar kad ga je „izgubila“ u Jeruzalemu u njegovoj dvanajestoj godini. Pratila ga u njegovom javnom misionarenju po Palestini i „pomagala mu iz svojih dobara“, iz svoje sirotinje. Obratila se Isusu u Kani da izvuče sirote mladence iz nevolje; čula toliko puta od svoga Sina da su braća, sestre i majka. Njegova oni koji Božju riječ slušaju i opslužuju; čula pohvalu da je čak ta nova duhovna rodbina blaženija od tjelesne majke... A ona i tjelesna Majka, i ujedno savršeno sluša i održava Riječ Božju!

Recimo odmah: katolička majka, supruga i žena vidi da je Bog stavlja na osobit životni ispit. O njoj uvelike ovisi ne samo njezino osobno spasenje, ne samo spasenje njezinog djeteta, muža i obitelji, nego i razvoj

Kristove zajednice. Moralno zdrava žena i majka rađa zdravu obitelj. Zdrave obitelji tvore zdravu Crkvu, zdravu ljudsku zajednicu. Crvljivo stablo rađa crvjljive plodove. A tko je željan crvotočine u sebi, u obitelji, u

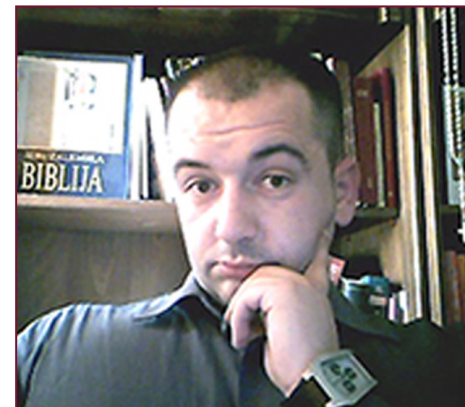
drži dijete u naručju. Ovdje plače. Je li to uobičajeni snimak svake majke, pa i Božje Majke s Djetetom Isusom, kojim se naznačuje da smo svi mi „prognani sinovi Evini u ovoj suznoj dolini“? Je li ovdje u ploču urezana

Marija u plaču, zajedno s tisućama naših majki koje su, tada kao i vazda s ovih prostora, sa svojom djecom morale u progonstvo pred Herodima ovoga svijeta?

Nakon Najveštenja anđeo joj se Gospodnji nije više nikada ukazao. Prepuštena je svojoj pameti i srcu. Božjim zapovijedima. Ima Zakon i Proroke - njih neka sluša! Ima glavu kuće Josipa, koji je imao više puta Božje poruke u snu - njega neka sluša! Što će joj se anđeo više i ukazivati kad je u kući Druga Božanska Osoba, Sin Božji u ljudskoj naravi i tijelu, koje je uzeo od te iste Djevice. Povjerala se Sinu Isusu. A Isus se prilagodio zakonu radnje i patnje. I Marija se može definirati upravo tako: patnica i radnica.

Neka vam njezin zagovor bude utočište u svakoj radnji i patnji zemaljskoga života!

Dr. theol. Davor Lucacela

RELIGIJA

PONOVNO O PUTU KARAŠEVO – KANTAR!

Odlukom karaš-severinske županije iz 1998. godine, put Karaševo – Kantar izlazi iz administracije karaševske općine i ulazi pod administraciju karaš-severinskih županijskih vlasti, gdje se i dan-danas nalazi.

Maleni dio toga puta (ne više od kilometra) prolazi kroz naselje Karaševo i asfaltiran je nedugo nakon pada komunističkog režima, dok ostali dio izlazi iz Karaševa preko Kajča i proteže se nekoliko kilometara kroz karaševske carine sve do spajanja županijskom cestom Ričica – Oravica. Čitav put je degradiran. Oštro kamenje kojim je samo prije nekoliko mjeseci karaševska „komanda“ popunila rupe na asfaltiranoj dionici puta ubrzo je bilo razbacano po čitavom asfaltu, predstavljajući veliku opasnost kako za aute tako i za prolaznike. Neko vrijeme vozači su bili primorani izbjegavati i rupe i „komandin“ kamen. Neposredno prije karaševskog kirvaja „komanda“ je opet zatrpala rupe na glavnom ulaznom putu, stavivši asfaltni otpad, što opet nije adekvatno riješenje. Ona druga dionica puta i dalje čeka neka bolja vremena. To je carina, odnosno glavni karaševski ekonomski put. Neasfaltiran je, napušten, teško prohodan čak i za traktore, kamoli za aute. Slika s nekog drugog vremena. Dokaz ravnodušnosti županije prema građanima Karaševa. Kao da niti ne postoji za županijske vlasti, koje su odgovorne za njegovo žalosno stanje.

Zadnji službenik koji se zauzimao za naše carinske puteve te organizirao popravak Kajča i Krške,

na opće zadovoljstvo Karaševaka, bio je prof. Radan, za vrijeme obavljanja dužnosti karaševskog kneza. Nakon što Profesor preuzima u studenom mjesecu 2000-te godine funkciju zastupnika u Rumunjskom parlamentu, koju i dan-danas obavlja, slijedeća

karaševska administracija napušta brigu oko preategoriziranog puta na Kantar pod izgovorom da je to zapravo županijski put, a Županija je obvezna planirati, graditi, rekonstruirati i održavati sve puteve kojima upravlja, pa tako i ovoga karaševskog.

Put Karaševo - Kantar

Foto: L. Radan

U proteklih 12. godina više je bilo govora i obećanja o ovom našem putu, nego što se na njemu konkretno radilo (istovarilo se nekoliko hrpa materijala). Dr. Sorin Frunzäverde dolazi 2005. godine na poziv Zajedništva u Karaševo, u

staro sjedište ZHR-a iz Doma kulture, i preuzima u svojstvu predsjednika karaš-severinskog županijskog vijeća obvezu popravka i moderniziranja puta Karaševo – Kantar u legislaciji 2004.-2008. godine. Osim zastupnika Milje Radana, na sastanku s visokim uglednikom bili su još prisutni i Petar Bogdan, u svojstvu karaševskog načelnika, Mikola Gera, dopredsjednik Zajedništva i još nekoliko članova Koordinacijskog odbora ZHR-a. Mada je rok za popravak puta odavno istekao, svi sudionici sastanka, a zajedno s njima i stanovnici Karaševa, još uvijek čekaju da predsjednik županije održi svoje obećanje.

Za vrijeme svibanjske kampanje za mjesne izbore iz 2008. godine, gosp. Frunzäverde dolazi u Karaševo u elektoralne svrhe i sa stepenica zgrade općine obavještava narod da on ispunjava svoja obećanja, a mještani bi se u tu istinu trebali uvjeriti u sljedećih nekoliko dana. Budući da je svoju tvrdnju potkrijepio radovima koji su u to doba započeli na ulaznom putu u Karaševo,

nastavak na 10 str.

KUD „KLOKOTIČ” NA FESTIVALU ETNIČKIH ZAJEDNICA IZ BANATA

Ove godine, 16. i 17. kolovoza, u Karaševu održano je deseto izdanje Festivala Etničkih Zajednica

Na ovom festivalu, pored domaćih formacija, bili su pozvani sudjelovati i gosti izvan naše države. Budući da se festival održavao za vrijeme radnih dana, jedini gosti koji su uspjeli doći bili su subotički Hrvati sa svojom udrugom kulture „Lajčo Budanović” iz Male Bosne.

I ansambl KUD „Klokotič” pozitivno je odgovorio na pozivnicu organizatora festivala i spremio lijep program za nastup na karaševskoj sceni, uzevši iz koreografije ansambla zimski stari običaj Karaševaka „Sedenjku” (hr. Prelo). Već dosta godina, ovaj ansambl želi ostati na nekadašnjem nivou i uvijek začarati publiku kako s nastupom tako i sa narodnom nošnjom.

Od osnivanja mješovitog zbora 1950. godine („Corul Căminului cultural Clocotici”), na inicijativu Petra Birte, Klokotič je počeo sudjelovati na

KUD "Klokotič"

Foto: S. Muselin

zbora. Zato umjesto njega dolazi 1956. godine učit. Đuređ Vataf (koji je do tada bio član zbora), a vlč. Štefan Husztik i dalje je svojim doprinosom pomagao Klokotič i zbor, postavši njegov član na nastupima, gdje je kao i svi ostali obukao karaševsku

festivalima i etapama, stiže do zadnje faze „Cântarea României” (1973. g.), gdje ovaj ansambl dobiva najveće priznanje I. mjesto u državi, kao najbolji ansambl Rumunjske. Kao koreografiju pored „Karaševske svadbe” imao je u repertoaru „Smerljanje” i „Četiri godišnja doba” s kojima je uvijek dobio priznanja, kad bi imao nastupa na sceni.

Tijekom godina, Ansambl Doma kulture iz Klokotiča, dobio je više priznanja. Najvažnija su: I mjesto kao najbolji ansambl države, koje je dobio tri puta i II mjesto u državi - dva puta.

O prošlosti ovog ansambla, dobila sam podatke od g. Nikole Vatafa, koji je bio i član ansambla ali i delegacije koja je riješavala tadašnje probleme oko potrebnih dokumenata i prijevoza članova ansambla na razne lokacije unutar i van države.

Važnost ovih podataka je vrlo zanimljiva i ujedno, dirljiva, zbog toga što, počevši od osnivanja pa sve do 1989. godine, kada je ovaj ansambl „Doma kulture” iz Klokotiča zadnji put sudjelovao na „Cântarea României” (najveći tadašnji festival), od tada nije nastupao više na nijednom rumunjskom festivalu sve do ove godine, kada je pod nazivom KUD „Klokotič” participirao na Festivalu Etničkih Zajednica iz Banata.

Neka mu Bog pomogne da opstane, da ima što više nastupa, a priznanjima da ne bude nikada kraja.

Slavița-Maria Muselin

tadašnjim festivalima i nastojao je biti svake godine sve bolji i bolji. Tome je pripomoglo i muzičko znanje vlč. Štefana Husztika koji je bio voditelj i dirigent klokotičkog zbora i koji je uveo pjevanje na četiri različite kategorije glasa. Zbog tadašnjih komunističkih vizija organizatora, vlč. Štefan Husztik morao se povući da ne bi imali više problema na nastupima jer je bio župni svećenik ali i dirigent

narodnu nošnju i pjevao u zboru.

1963. godine, klokotički zbor mjenja svoj naziv postavši „Ansamblul folcloric al Căminului cultural Clocotici” i nastupa na sceni s članovima u narodnoj nošnji, a kao novost, uvode se individualne pjevače i ples. Prvi put kada nastupa s koreografijom na sceni bilo je to 1970. g. sa „Karaševskom svadbom” - kojom, nastupajući na tadašnjim

FESTIVALUL COMUNITĂȚILOR ETNICE DIN BANAT

După 10 ani, din nou la Carașova

Județul Caraș-Severin este simbolul conviețuirii în armonie a 17 minorități naționale. Astfel, la inițiativa Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin s-a născut Festivalul Comunităților Etnice din Banat. Conceput ca un festival itinerant, el a fost organizat, în fiecare an, de către o altă comunitate etnică din Banat într-o localitate stabilită de minoritatea gazdă.

Pe 16-17 august 2010 o parte din etnicii croați, cehi, romi, bulgari, sârbi, germani, ucrainieni, maghiari s-au reîntâlnit la Carașova, pentru a participa la cea de-a X-a ediție a acestui festival, devenit tradiție. Dacă în anul 2000, prima ediție a Festivalului s-a desfășurat pe treptele Căminului Cultural din Carașova, anul acesta formațiile și ansamblurile etnice au evoluat pe scena amplasată în centrul comunei, la sediul Uniunii Croaților din România. În prezența câtorva sute de spectatori, comunitățile etnice au avut ocazia să-și promoveze portul popular, cântecele, dansurile și valorile tradiționale, fermecând și încântând publicul.

Apresiasi faptul că manifestarea culturală a ajuns la cea de-a X-a ediție, în deschiderea oficială directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin, prof. Gheorghe Țunea a declarat: „Acest festival este lansat de instituția noastră și este un pro-

Formația de cântece și dansuri „Unirea Rromilor” din Câmpia Turzii

iect care a început aici, în localitatea Carașova. După un circuit organizatoric de 10 ani prin localitățile județului, ne întâlnim din nou pe scena Uniunii Croaților din România pentru a derula o ediție aniversară.” Deputatul Mihai Radan le-a urat un călduros bun-venit membrilor formațiilor și participanților: „În urmă cu 10 ani am început acest festival pe treptele Căminului Cultural și sunt extrem de fericit că astăzi vă putem aduce acest salut de pe acesată scenă. Să ne bucurăm împreună și să fim uniți prin Uniune! Le urez bun-venit tuturor formațiilor care au venit să-și etaleze portul, talentul, tradiția, fiindcă doar așa se păstrează etnicile și așa ne străduim și noi, croații din România, să ne păstrăm. Urez formațiilor mult succes, să plece de aici cu o experiență în plus și sper să ne reîntâlnim la Carașova și peste 10 ani. Festivalul Comunităților Etnice din Banat reprezintă totodată și un

mic cadou pe care organizatorii îl oferă carașovenilor cu ocazia rugii.”

La această ediție aniversară au participat formații din Copăcele, Cornuțel Banat, Bocșa, Gârnic, Carașova, Clocotici, Reșița, Cluj-Napoca, Câmpia Turzii, Răcășdia, Recea, Moldova Veche și din Subotica – Serbia. Fiecare formație s-a remarcat prin ținută și prestanță, fiind răsplătită cu îndelungi aplauze, cu diplome de participare și trofeul festivalului din partea organizatorilor. Manifestarea s-a încheiat seara târziu, iar în perioada festivalului au cântat și au dansat pe scena deschisă din Carașova 17 ansambluri culturale din Banat, din țară, dar și din Serbia. Fondurile necesare derulării festivalului s-au obținut printr-un proiect finanțat cu sprijinul Guvernului României prin Departamentul pentru Relații Interetnice și Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, cofinanțarea fiind suportată de Uniunea Croaților din România și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin.

P.S. Trebuie precizat că unii reprezentanți ai Consiliului Local Carașova s-au opus organizării Festivalului Comunităților Etnice din Banat în perioada 16-17 august. Întruniți în cadrul ședinței extraordinare din data de 09.08.2010 pentru a aproba un nou Contract de parteneriat între Uniunea Croaților din România și Primăria Carașova, consilierii PNL și PDL au votat împotriva acestui proiect de hotărâre, motivând că ei nu sunt de acord ca acest „eveniment” să se țină în zi de rugă. Totuși, în pofida tuturor neînțelegerilor, festivalul a avut un foarte mare succes.

Lina Tincul

HUK „Lajčo Budanović” din Mala Bosna

Foto: S. Ghera

LJPOTE RUMUNJSKE FRUMUȘEȚILE ROMÂNIEI

Foto: S. Muselin

VÂRFUL CARAIMAN (UN VÂRF MUNTOS DIN MUNȚII BUCEGI,
CU O ALTITUDINE DE 2.384M).
PRIVELIȘTE SPRE BUȘTENI ȘI SINAIA, DE PE MONUMENTUL
CRUCII EROILOR NEAMULUI.

Slavița Muselin

LJPOTE HRVATSKE FRUMUȘEȚILE CROAȚIEI

OTOK KORČULA JE BIO NASELJEN JOȘ U PRETPOVIJESTI. NAJS-
TARIJI NALAZI SU STARIJEG KAMENOG DOBA, U "VELOJ" SPILI.

Slobodan Ghera